

Platone Simposio. Introduzione di Vincenzo di Benedetto-Ti aduzione e note di Franco Ferrari, Έκδότης Rizzoli Milano 1985 σσ. 233 (μικροῦ Σχήματος) τιμή εἰς Λίρας Ίταλ. 8.000.

Ὁ Vincenzo di Benedetto, τακτικὸς καθηγητὴς τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς φιλολογίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Πίζης ἔχει δημοσιεύσει πλεῖστα ὄσα ἔργα, ἀναφερόμενα εἰς τὸν χρόνον τῆς κλασσικῆς ἀρχαιότητος ἐν οἷς: τὴν χειρόγραφον παράδοσιν τοῦ Εὐριπίδου (Padova 1965), ὡς καὶ ἄλλα περὶ τὸν Εὐριπίδην καὶ τὸν Αἰσχύλον ἔργα. Ἐν ἀρχῇ ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος, ἐπιχειρεῖ μακρὰν εἰσαγωγὴν περὶ τὴν ἔννοιαν τοῦ Ἔρωτος ὡς ἔχει παρὰ Πλάτωνι, μεθ' ὧν ἐκείνων τῶν γνωστικῶν ἐννοιῶν, αἰτίνες συνθέτουσιν τὴν ὅλην εἰκόνα τῆς Ἐπιστήμης, εἰλημμένων ὁμῶς ἐξ ὅλης τῆς Πλατωνικῆς θεωρήσεως καὶ ἐδραζουσῶν ἐπὶ τῶν πορισμάτων τῆς νεωτέρας ἐρεῦνης (σ. 1-56) ἐν συνεχείᾳ παρατίθεται βραχεῖα περίληψις τοῦ μνημονευθέντος ἔργου (σ. 66-72), ἀκολουθεῖ μικρὸν κεφάλαιον εἰς ὃ περιέχονται ἀποσπασματικαὶ κρίσεις περὶ τοῦ «Συμποσίου» ἐξεχουσῶν προσωπικοτήτων τοῦ πνεύματος, μεταξὺ τῶν ὁποίων: R. Bonghi, Lettera a un ignota, σσ. VII-IX ἐν Dialoghi di Platone μεταφρ. ὑπὸ Ruggero Bonghi, τόμος IX il Convito di Platone, Roma 1888 - G. Calogero ἐν Simposio di Platone, Versione e Saggio introduttivo di G. C., Bari 1928 σ. 56 - J. N. Findlay, Plato. The Written and Unwritten Doctrines, London 1974, σ. 149 W. K. C. Guthrie, A History of Greek Philosophy, IV: Plato. The Man and His Dialogues: Earlier Period, Cambridge 1975, σσ. 394-95 (σ. 75-78).

Ἐν συνεχείᾳ ἀκολουθεῖ προφανῶς βιβλιογραφία κατ' ἀπόλυτον ἐκλογὴν, ἀναφερομένων περὶ τὸ «Συμπόσιον» τοῦ Πλάτωνος ἔργων (σ. 79-80), πλὴν ὁμῶς θὰ ἔδει ἐνταῦθα νὰ ἐμνημονεύετο καὶ ἡ παλαιὰ ἐκδοσις τοῦ «Συμποσίου», τοῦ ἀποθανόντος Ἑλλήνου πανεπιστημιακοῦ διδασκάλου I. Συκουτρή· εἶτα ἀκολουθοῦν καὶ τινες εἰκονογραφῆσεις αἰτίνες παριστάνουσι τὸν Σωκράτην, ὡς καὶ εἰκόνας εἰλημμέναι ἐκ σκηνῶν τοῦ «Συμποσίου» (σ. 81-87)· τέλος ἀκολουθεῖ τὸ κείμενον, τὸ ὅποσον εἶναι αὐτοῦσιον, ἐκ τῆς ἐκδόσεως τοῦ Johannes Burnet, Oxford University Press 1901, ἄνευ κριτικοῦ ὑπομνήματος, συνοδευομένου ὁμῶς ὑπὸ ἐπιτυχοῦς ἐρμηνείας καὶ διασαφητικῶν πραγματικῶν παρατηρήσεων.

Γενικῶς εἰπεῖν τόσον ὁ Vincenzo di Benedetto, ὅσον καὶ ὁ Franco Ferrari παρέδωσαν εἰς τοὺς φίλους τῶν Πλατωνικῶν Σπουδῶν μίαν ἄκρως ἐνδιαφέρονσαν, δίκην εἰσαγωγῆς, περὶ τὸ «Συμπόσιον» Μελέτην.

A. N. ΖΟΥΜΠΟΣ

Archiv für Papyrusforschung und verwandte Gebiete, 31. Band, BSB B. G. Teubner Verlagsgesellschaft, Leipzig 1985, σσ. 138+9 πίν.

Τὸ ἔγκριτον παπυρολογικὸν περιοδικόν, περὶ τοῦ ὁποίου διέλαβον καὶ ἄλλοτε (βλ. *Πλάτων* 34/35 (1982/3), σελ. 205-207, 36(1984), σελ. 135-138, 37(1985), σελ. 275-276) συνεχίζει τὴν ἐκδοτικὴν του δρᾶσιν μὲ τὸν 31ον τεύχος, ποῦ περιέχει πλουσίαν ὕλην προάγουσαν τόσον τὴν ἔρευναν ὅσον καὶ τὰς γνώσεις εἰς τὴν περιοχὴν τῆς παπυρολογίας.

Ὡς γνωστὸν ἡ παπυρολογία ἔχει προσελκύσει προσφάτως τὰ διαφέροντα

τῶν φιλολόγων τῆς νεωτέρας γενεᾶς, καὶ ἔχει ἀπορροφήσει τὰς πνευματικὰς δυνάμεις τῶν ἐν ἀκμῇ φιλολόγων, νομικῶν, ἱστορικῶν κ.ἄ. Πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῆς καταστάσεως αὐτῆς πρωτεύοντα ρόλον διαδραματίζουσιν τὰ φιλολογικὰ ἐν γένει περιοδικὰ, ἰδίως δὲ τὰ παπυρολογικά, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἐξέχουσιν θέσιν κατέχει τὸ παρουσιαζόμενον ἐδῶ περιοδικὸν συντομογραφούμενον *Archiv Pap.*

Τὸ πρῶτον μέρος τοῦ τεύχους περιέχει ἐργασίας σχετικὰς μὲ παπυρικὰ κείμενα ἢ ἐπιγραφάς. Ἐνα ὀλιγόστιχον κείμενον (14 στ.: P. Bergl. 13930 = Pack² 1203) (σσ. 5-11) εἰς περγαμηνὸν κώδικα τοῦ 5ου αἰ. μ.Χ., πολυσυζητημένον ἤδη (βλ. σχετικῶς Pack² 1203), δίδει εὐκαιρίαν εἰς τὸν Wolfgang Luppe νὰ πραγματευθῇ τὸ ἐπεισόδιον τῆς παραμονῆς τοῦ Ἀχιλλέως εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Λυκομήδους εἰς τὴν Σκύρον καὶ νὰ συμπληρώσῃ τὰ χάσματα μὲ ἐπιτυχίαν, ἀφοῦ ἐξαντλήσῃ ὅλας τὰς γνωστὰς πηγὰς περὶ τοῦ γεγονότος.

Ἡ ἐπομένη ἐργασία (σσ. 13-16) εἶναι τοῦ Gunter Roethke, πρόκειται δὲ δι' ἔκδοσιν ἐνὸς μικροῦ βερολινείου παπύρου (ἀριθ. 2966), ποῦ χρονολογεῖται εἰς τὸν 7ον ἢ 8ον αἰ. καὶ περιέχει λογαριασμὸν δι' «ἀγορασθέντα εἶδη». Παρὰ τὸν ἐφήμερον χαρακτήρα τοῦ ἐγγράφου, τὸ ἐνδιαφέρον συγκεντρώνεται εἰς τὸ γεγονός ὅτι ἐγράφη ἀπὸ Ἄραβα, ὁ ὁποῖος μετέγραψε εἰς τὰ ἑλληνικὰ τὴν ἀραβικὴν ὀνοματολογίαν καὶ φρασεολογίαν.

Ἀνάλογος εἶναι καὶ ἡ ἐργασία ποῦ ἀκολουθεῖ τοῦ Johannes M. Diethart (σσ. 17-18), εἶναι δηλαδὴ ἔκδοσις δύο παπυρικῶν ἀποσπασμάτων τῆς ἀραβικῆς περιόδου, ποῦ ἀναφέρονται εἰς τὴν «παγαρχίαν» τοῦ Ἀρσινόϊτου νομοῦ (Φαγιούμ).

Ἀκολουθεῖ ἡ ἐργασία τοῦ Jewgeni Nowikow μὲ τίτλον *Varia epigraphica* (σσ. 19-28) καὶ ἀναφέρεται εἰς τὰς ἐπιγραφὰς ποῦ ἀνευρέθησαν εἰς τὴν Ὀλβίαν, πόλιν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Σκυθίας κτισθεῖσαν ὑπὸ τῶν Μιλησίων περὶ τὸ 650 π.Χ. Ὁ Nowikow ἐπανεκδίδει 9 ἐπιγραφὰς (ἡ πρώτη ἔκδοσις τῶν ἐπραγματοποιήθη τὸ 1968 ὑπὸ Τ. Ν. Κνίρωιτςχ καὶ Ε. Ι. Λεωί), ποῦ ἀποτελοῦν ψηφίσματα τῶν Ὀλβιοπολιτῶν πρὸς διάφορα πρόσωπα-εὐεργέτας τῆς πόλεως.

Ἐπιγραφικοῦ περιεχομένου εἶναι καὶ ἡ ἐπομένη ἐργασία τοῦ Klaus Hallof (σσ. 29-30). Πρόκειται δι' ἀποσπασματικὴν ἐπιγραφὴν ποῦ εὐρίσκεται σήμερα εἰς τὴν συλλογὴν τῆς Ἱστορίας τῆς Ἰατρικῆς εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Ἰένης, καὶ προέρχεται ἀπὸ τὴν νῆσον Κῶ. Ὡς γνωστὸν ἡ Κῶς εἶναι πλουσία εἰς ἐπιγραφικὸν ὕλικόν, ὅπου ἀντικαθεπτίζεται ἄριστα ἡ ἱστορία τοῦ τόπου ἰδίως κατὰ τὴν Ἑλληνιστικὴν περίοδον. Αἱ ἐπιγραφαὶ τῆς Κῶ ἀξιολογήθησαν ἐν πρώτοις μετὰ τὴν μνημειώδη ἔκδοσιν τῶν Ἀγγλων W. R. Paton καὶ E. L. Hicks (*The Inscriptions of Kos*, Oxford 1891). Ὁ ἀρχαιολόγος καὶ συνάμα φιλόλογος ἔγκριτος Rudolf Herzog συνετέλεσε ἐπίσης εἰς τὴν γνωριμίαν τῆς νήσου τόσον ἀπὸ ἀρχαιολογικῆς ὄσον καὶ φιλολογικῆς ἀπόψεως χάρις βεβαίως εἰς τὸ Ἀσκληπιεῖον, τὸ ὁποῖον διετηρήθη ἐπὶ πολλὰ ἔτη ὡς φάρος τῆς λατρείας τοῦ Ἀσκληπιοῦ. Ἐπιγραφὰς ἐξέδωσαν ἐπίσης Ἴταλοι ἀρχαιολόγοι, ἀφ' οὗ ὁμοῦ χρόνου ἡ Κῶς περιήλθε εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος, οἱ Ἕλληνες ἀρχαιολόγοι συνέχισαν μὲν τὰς ἀνασκαφὰς, ἐνίοτε μετ' ἐπιτυχίας, ἀλλ' ἐπέδειξαν ἀδικαιολόγητον ὀλιγαρχίαν διὰ τὴν δημοσίευσιν ἰδίως τοῦ ἐπιγραφικοῦ ὕλικου. Ἡ δημοσιευομένη εἰς τὸ *Archiv Pap.* ἐπιγραφὴ προέρχεται ἀπὸ τὴν περιοχὴν τοῦ Ἀσκληπείου, χρονολογεῖται δὲ εἰς τὸν 2ον π.Χ. καὶ ἀναφέρεται εἰς τὴν ἀπονομὴν τιμῶν κατὰ τοὺς ὑπὸ τῆς πόλεως καθοριζομένους ἀγῶνας εἰς τὴν ἑορτὴν τοῦ Διονύσου.

Ὁ Walter Beltz ἐκδίδει ἐν συνεχείᾳ (σσ. 31-41) 15 κείμενα τῆς Κοπτικῆς γλώσσης μὲ μαγικὸν περιεχόμενον. Πρόκειται δι' ἀξιόλογα δειγμάτων ἐπικλήσεως τῆς μαγείας κατὰ τὴν ἀραβικὴν περίοδον, ποῦ παρέχουν ἄρκετὸ ὕλικόν εἰς τοὺς μελετητὰς (δυστυχῶς ὄχι πολλοὺς) τῆς κοπτικῆς γλώσσης καὶ φιλολογίας.

Τὸ μέρος τοῦ βερολινείου παπύρου (ἀριθ. 10582), τὸ ὁποῖον φέρει κείμενον

εις την λατινικήν, την ελληνικήν και την κοπτικήν, ἐπεξεργάζεται ὁ Wolfgang Brunsh (σσ. 43-45). Ὁ πάπυρος ἀρχικῶς ἐδημοσιεύθη ὀλόκληρος ἀπὸ τὸν W. Sschubart εἰς τὸ περ. *Klio* 13(1913), σσ. 27-38, ἐδῶ τῶρα διευθετεῖται τὸ μέρος ποῦ εἶναι γραμμένον εἰς τὴν κοπτικήν.

Τὸ βιβλιογραφικὸν δελτίον συντάσσεται ὑπὸ τῶν Ursula Treu, Gunter Rotherke, Jutta Kollesch καὶ Walter Beltz. Παρουσιάζονται συντόμως ἐργασίαι παπυρολογικοῦ περιεχομένου ἐκδοδομένα κατὰ τὴν τελευταίαν διετίαν. Ἀκολουθεῖ κατάλογος τῶν Χριστιανικῶν παπύρων ἀπὸ τὸν Kurt Treu γνωστὸν ἤδη ἐρευνητὴν ἀπὸ τὴν πολυετῆ ἐνασχόλησίν του μὲ τοὺς παπύρους Χριστιανικοῦ περιεχομένου, ἢ συλλογὴ τῶν ὁποίων ἔχει συμβάλει θετικὰ εἰς τὴν κριτικὴν τῶν ἱερῶν κειμένων καὶ τὴν σύνθεσιν τῆς ἱστορίας τῶν πρωτοχριστιανικῶν χρόνων. Περιέχονται πάπυροι μὲ κείμενα ἀπὸ τὴν Παλαιὰν Διαθήκην, τὰ Ἀπόκρυφα, τὰ ἔργα τῶν Πατέρων, τὴν Ἀγιολογίαν, τὰ Λειτουργικὰ ἔργα καὶ τὰς δεήσεις, καὶ τέλος τὰ ἔργα τῶν Γνωστικῶν. Σημειώνονται ἐπίσης κείμενα ἀβέβαια καὶ ὅσα κατὰ τινὰ τρόπον συνδέονται μὲ κείμενα Χριστιανικοῦ περιεχομένου, ἰδίως αὐτὰ ποῦ σχετίζονται μὲ τὴν γλῶσσαν τῆς Κ.Δ. Ἀναγράφονται ἀκόμη βιβλία σχετικὰ μὲ συλλογὰς Χριστιανικῶν παπύρων ἢ Βυζαντινῶν χειρογράφων. Ἡ συλλογὴ τοῦ Treu, ἀποτέλεσμα ὁποσδήποτε ἐπιπόνου καὶ πολυχρονίου ἐργασίας εἶναι ἀριστον βοήθημα καὶ χρησιμώτατος ὁδηγὸς εἰς χεῖρας παντὸς βουλομένου νὰ ἐρευνήσῃ τὴν μορφήν τοῦ πρώιμου Χριστιανικοῦ κόσμου.

Ἐνα μεγάλο μέρος ποῦ ἀκολουθεῖ (σσ. 73-133), καὶ θὰ συνεχισθῇ καὶ εἰς τὸ ἐπόμενον τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ, περιέχει βιβλιογραφικὰς εἰδήσεις μὲ τίτλον *Bibliographie de papyrologie juridique* (εἰς τὸ ἐξῆς *BPJ*), ποῦ ἀναφέρονται εἰς τὴν δεκαετίαν 1972-1982. Ἡ ἐργασία εἶναι συντεταγμένη ἀπὸ τὸν γνωστὸν καὶ πολυγραφοτάτον ἱστορικὸν τοῦ Δικαίου Joseph Modrzejewski (Meleze), τοῦ ὁποίου αἱ ἐργασίαι ἐπὶ τῆς ἱστορίας τοῦ ἑλληνο-ρωμαϊκοῦ Δικαίου δικαίωνουν τὴν φήμην του. Ἡ *BPJ* δὲν περιέχει ἔργα σχετικὰ μόνον μὲ τὴν νομικὴν παπυρολογίαν, ὅπως ὁ τίτλος τῆς δίδει τὴν ἐντύπωσιν νὰ εἰκάσωμεν, ἀλλὰ καλύπτει ὅλους τοὺς ἐπὶ μέρος κλάδους τῆς παπυρολογίας. Ὑπάρχουν συγκεκριμένως: Γενικὰ ἔργα (Ἐγχειρίδια, Βιβλιογραφίαι, Περιοδικὰ, Ἀνάλεκτα, Λεξικά), Πηγαὶ (Ἐκδόσεις, Ἀρχεῖα, Κριτικὴ Κείμενου, Συλλογαί, Γραφαὶ καὶ προβλήματα, Γλῶσσα καὶ λεξιλογία). Οἱ τίτλοι συνοδεύονται μὲ περιληπτικὴν ἔκθεσιν τοῦ περιεχομένου τῶν καὶ κρίσεις ἀξιολογήσεως, ὥστε νὰ κατατοπίζεται ὁ ἀναγνώστης. Πρόκειται εἰς τὸ σύνολόν του δι' ἔργον μέγαλον· συνήθως μόνον συλλογικῶς εἶναι δυνατόν νὰ ὀλοκληρωθῇ τέτοια προσπάθεια, διότι ἀπαιτεῖται συνεχῆς παρακολούθησις τῆς διεθνοῦς βιβλιογραφίας καὶ ἀπεριόριστος χρόνος ἐργασίας. Ἐξ ἄλλου ἢ διευθετήσις τοῦ ποικίλου ὀλικοῦ, ὥστε νὰ γίνεταί ἀκούραστα καὶ εὐκόλα ἀντιληπτὸν ἀπὸ τὸν ἀναγνώστην, δὲν εἶναι εὐκόλη δουλειά. Ὁ Modrzejewski συμπληρώνει τῶρα μὲ τὴν *BPJ* τὸ βιβλιογραφικὸν δελτίον ποῦ δημοσιεύεται κατ' ἔτος εἰς τὸ περιοδικὸν *Aegyptus*, ὅπως ἐπίσης καὶ τὰ βιβλιογραφικὰ δελτία (καρτέλες) ποῦ ἐκδίδονται ἀπὸ τὴν *Fondation Egyptologique*. Ἡ *Klio* διακρίνεται διὰ τὸν εὐστοχὸν τρόπον τῆς ταξινομήσεως τῶν θεμάτων, τὴν σωστὴν ἔκθεσιν τοῦ περιεχομένου τῶν βιβλίων καὶ τὴν ἀντικειμενικὴν ἀξιολόγησιν τῶν ἐργασιῶν. Χάρις εἰς τὴν ἐπεξεργασίαν αὐτῆν τῶν λημμάτων ἢ *BPJ* ἀποτελεῖ χωρὶς ἀμφιβολίαν αὐτὴ καθ' αὐτὴν πλήρη «Εἰσαγωγὴν εἰς τὴν Παπυρολογίαν». Ἄς σημειωθῇ τέλος ὅτι διαβάζεται εὐχάριστα, πρᾶγμα ἀσυνήθιστον διὰ τέτοιου εἴδους ἐργασίας.

Ἀκολουθεῖ δισέλιδη νεκρολογία διὰ τὸν E. Turner ἀπὸ τὸν J. David Thomas ὅπου ἐξαίρεται τὸ ἦθος καὶ ἡ ἐπιστημοσύνη τοῦ Turner, τοῦ ὁποίου ἡ συμ-

βολή εις τὴν κλασσικὴν φιλολογίαν καὶ ἰδιαίτερος εἰς τὴν παπυρολογίαν ἔχει ἀναγνωρισθῆ.

Εἰς τὰς σσ. 137-138 ἀναγράφονται τὰ «ληφθέντα βιβλία» καὶ τέλος παρατίθενται 7 φωτογραφίαι παπύρων καὶ 1 τῆς ἐπιγραφῆς τῆς Κῶ, τὸ περιεχόμενον τῶν ὁποίων ἀποτελεῖ ἀντικείμενον ἐρεῦνης ἀντιστοιχῶν ἄρθρων τοῦ περιοδικοῦ.

Οἱ ἐκδότης τοῦ περιοδικοῦ R. Koerner, W. Müller, G. Poethke καὶ K. Treu ἔδωσαν εἰς τὴν δημοσιότητα διὰ μίαν ἀκόμη φοράν τὸ ἀντάξιον τῆς φήμης τοῦ *Archiv für Papyrussforschung und verwandte Gebiete*.

Εἶναι εὐτύχημα διὰ τὴν ἐπιστήμην τῆς παπυρολογίας ὅτι ἐξυπηρετεῖται ἀπὸ περιοδικῶν τοιοῦτου ἐπιπέδου, ποῦ ἔχει προσφέρει θετικὴν προσφοράν εἰς τὴν ἐξάπλωσιν καὶ ἐμπέδωσιν τῆς παπυρολογίας.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Γ. ΜΑΝΔΗΛΑΡΑΣ

R. D. Dawe *Sophocles Tragoediae* II. Bibliotheca Scriptorum Graecorum et Romanorum Teubneriana, Leipzig 1985.

Μὲ τὸν κρινόμενον ἐδῶ τόμον II, ὅπου περιέχονται αἱ τραγωδία *Τραχίνια*, *Ἀντιγόνη*, *Φιλοκτήτης* καὶ *Οἰδίπους ἐπὶ Κολωνῶν* ὀλοκληρώνεται ἡ ἔκδοσις τοῦ Σοφοκλέους ἀπὸ τὸν Ἄγγλον R. D. Dawe εἰς τὴν σειρὰν τῶν στερεοτύπων ἐκδόσεων τῆς Βιβλιοθήκης Teubner. Ὡς γνωστὸν ὁ τόμος I (*Αἴας*, *Ἡλέκτρα*, *Οἰδίπους Τύραννος*) ἐξεδόθη τὸ 1975 (βλ. *Πλάτων* 29(1977), σσ. 277-279) καὶ πολὺ σύντομα ἐξηντλήθη, δίνοντας ἔτσι τὴν δυνατότητα εἰς τὸν Ἐκδοτικὸν Οἶκον Teubner νὰ προβῆ εἰς δευτέραν ἔκδοσιν (1984) καὶ εἰς τὸν Dawe νὰ ἐπιχειρήσῃ τὰς δεούσας διορθώσεις, ποῦ ἐβελτίωναν οὐσιαστικὰ τὴν πρώτην ἔκδοσιν τοῦ 1975) βλ. *Πλάτων* 37(1985), σσ. 277-278), Συγχρόνως ὁ Dawe προετοίμαζε τὸν δεύτερον τόμον, ὅπου διακρίνεται πάλιν ἡ οἰκεία εἰς τὸν Dawe μέθοδος νὰ ἐκμεταλλευθῆ ὅλην τὴν χειρόγραφον παράδοσιν τοῦ Σοφοκλείου κειμένου, τὰ παπυρικὰ εὐρήματα καὶ τὰς πληροφορίας τῶν ἀρχαίων λεξικογράφων καὶ Σχολιαστῶν, χωρὶς ν' ἀγνοήσῃ βεβαίως τὰς νεωτέρας ἐκδόσεις τόσον τῶν παλαιότερων F. Blaydes (1870), R. Jebb (1892), F. Schneidewin (1909) ὅσον καὶ τῶν νεωτέρων J. Kamerbek (1959), O. Longo (1968).

Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ editio princeps τῶν ἑπτὰ τραγωδιῶν τοῦ Σοφοκλέους (1502), ἂν καὶ καθυστέρησε συγκριτικὰ μὲ ἄλλους συγγραφεῖς, συνετέλεσεν ἔκτοτε εἰς μίαν ἐνθουσιώδη ἐκδοτικὴν προσπάθειαν, ποῦ ἐπέτυχε ὄχι μόνον ν' ἀναβιώσῃ τὸ κείμενον τοῦ ἀρχαίου δραματοποιῦ, ἀλλὰ καὶ νὰ τὸ ἀποκαθάρῃ ἀπὸ πολλὰς παραφθορὰς ποῦ ἐν τῷ μεταξὺ εἶχαν ὑπεισέλθει. Ἀξιόλογοι ἐκδόσεις, ὅπως αὐτὴ τοῦ 1553 (ὑπὸ τοῦ Turnebus) καὶ τοῦ 1786 (ὑπὸ τοῦ Brunk), καίτοι ἐβελτίωσαν σημαντικὰ τὴν παράδοσιν τοῦ κειμένου, δὲν δύνανται νὰ θεωρηθοῦν ἀντιπροσωπευτικαί, διότι διακρίνονται διὰ κάποιαν ἐκλεκτικὴν διάθεσιν ἐκ μέρους τῶν ἐκδοτῶν καὶ τάσιν νὰ προτιμηθοῦν γραφαὶ τῶν «ἀρίστων» χειρογράφων, ἐν οἷς ἀντικαθρεπτίζεται ἡ ἐκλεκτικὴ ἐπίσης τάσις τῶν ἐκδοτῶν τῆς Ἀλεξάνδρινῆς ἐποχῆς.

Οἱ κώδικες τῶν τραγωδιῶν τοῦ Σοφοκλέους ἔτυχον ἐπιμελεστάτης καὶ ἐμπεριστατωμένης μελέτης ἐκ μέρους τοῦ Ἀλεξάνδρου Turyn (*Studies in the Manuscript Tradition of the Tragedies of Sophocles*, Urbana 1952), ὁ ὁποῖος